

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 31.3.2006

Číslo: Ročník 16 (2006), Číslo 1

Sekce: Naše téma

Název článku: Donáška knih aneb Odpověď na dopis, který jsem málem smazala

Autor: Kateřina Hubertová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=664>

Donáška knih aneb Odpověď na dopis, který jsem málem smazala

Kateřina Hubertová

Zadala jsem do internetového „Seznamu“ heslo donáška knih a vyskočilo na mne neuvěřitelných 4073 odkazů v češtině. Po bližším ohledání jsem ale zjistila, že iniciativní vyhledávač přihodil i donášku tisku, přihodil posléze i donášku květin a zastavil se u donášky nákupu a jídel... O stravu mi tedy šlo od samého začátku, ale měla jsem na mysli spíše stravu duševní.

Donášku knih jako službu pro své imobilní spoluobčany nabízí na svých webových stránkách například Knihovna města Plzně nebo litoměřická Knihovna K.H.Máchy. I v našem regionu mají nemohoucí obyvatelé šanci. Například Heldova městská knihovna v Třebechovicích pod Orebem i Městská knihovna ve Smiřicích knihy potřebným osobně doručí. Tolik informace z oficiálních webů knihoven a internetu. Neoficiálně to vypadá např. následovně: „*Donáškovou službu neinzerujeme, ale když někdo "marodí", knížky a časopisy mu některá z nás donese, případně vymění za další. Sama víš, že knihovna není jen o knížkách a čtení, ale i o kontaktu s lidmi. Hlavně ti starší k nám chodí za tou "svou" knihovnicí a popovídat si.*“

Nikde jinde se to neděje? Ale co Vás vede! V menších městech a obcích je to natolik běžné, že už nikoho nenapadne, aby tuto službu nějak vyzdvihoval nebo nabízel. Tam, kde se nenajde rodinný příslušník = knižní přenašeč, tam se najde ochotný soused. Správná knihovnice je ve „službě“ stále. Víte, jak poznáte mezi ostatními správnou knihovnicí? Bude to ta s největší taškou... Přenáší knihy ke svým čtenářům, při opačném směru je zase od čtenářů vybírá a vrací. A nemusí to být vždycky problém kolečkového křesla, nepřízně počasí či zlomené končetiny...

Své obecné pozorování jsem chtěla podpořit dalšími autentickými příklady, a tak jsem poslala několika knihovnám svého obvodu následující email:

Dobrý den!

Obracím se na Vás s prosbou o rychlou odpověď. V knihovnických kruzích se už delší dobu diskutují služby poskytované hendikepovaným uživatelům. Já vždy tvrdím, že v obcích je běžné, že se praktikuje tzv. "donášková" služba. Že knihovník sousedovi knížky donese, když mu vadí třeba hole, sníh či zlomená noha. Chybí mi ale konkrétní příklady. Můžete mi, prosím, obratem odpovědět na následující otázky?

Roznášíte osobně knížky po svých čtenářích?

Pravidelně nebo podle momentální situace?

Může si někdo tuto službu u Vás "objednat"?

Kolik takových čtenářů odkázaných na donášku máte?

Kolikrát ročně např. takhle vyrazíte?

Nebo děláte i jiné věci? Jaké?

Děkuji všem za odpověď! ?

Kateřina Hubertová, metodické oddělení, Knihovna města Hradce Králové

Přišlo 12 pozitivních odpovědí ve smyslu samozřejmě a ještě děláme toto a to a to... Po týdnu

mi však přišel email s názvem: Odpověď na váš dopis, který jsem omylem smazala. Se svolením autorky přetiskuji celý dopis.

*Vážená a milá paní Hubertová,
tuto službu čtenářům, o které se zmiňujete, pokládáme za samozřejmost. Ve Staré Vodě se rádi zapojují do pomoci i mladí čtenáři. Nepočítáme kroky ani počet knih. Jsou to vždy milá setkání. Tři ženy mají hole a ne vždy je počasí tak dobré, aby vykročily pro novou četbu. Potom jsou to nemocní. I v jinou dobu, než je stanovená, si na požádání mohou přijít vybrat knihy. Dále spolupracuji s knihovnou v Chlumci, kde nám vycházejí velmi ochotně vstříc při vyhledávání a zapůjčení literatury. Požadované knihy pro školní četbu i dle objednávky čtenářů dostaneme buď zároveň s výměnným fondem nebo je přivezu sama. Když už Vám píš, zmíním se ještě zpět o Týdnu knihoven. I když jsme vlastně nic nedávali na veřejnost, děláme to jaksí pro ten samotný okamžik, pro ty hezké společné chvíle. Ten týden se nám opravdu vydařil. Máme z něho i fotografie, ale nejsou všechny tak pěkné, abychom se s nimi někde chlubili. Ani kroje nebyly bezvadné, ale náladu nám to nezkažilo. Malování na chodník a kreslení Večerníčků i dalších výjevů z pohádek bylo pro děti odměnou za "trápení", které prožívaly, když měly na čtvrtky kreslit svoje babičky. Ale výsledek byl překvapivě milý. Stalo se tradicí, že výkresy věšíme na prádelní šňůru mezi jabloně u obchodu, kde se maminky i babičky mohou potěšit prací svých ratolestí. Dětem knihovna vlastně mnohdy nahrazuje jaksí družinu či klubovnu, kterou starovodské děti bohužel nemají k dispozici. Beseda nad kronikou se nepovedla. Byla připravovaná pro seniory. Ti ale přišli jenom tři. Zato děti a mladší ročníky byly nadšeny. Takže se vlastně povedla, neboť splnila účel a rodáci se více začali zajímat o historii a předky. Také výstavka velmi starých knih z dob, kdy byl redaktorem Květů Svatopluk Čech, byla pro děti velmi zajímavá. Procházka s Večerníčkem a Babičkou se též vydařila. Za historií obce jsme se vydali po stopách kronikáře S. Sýkory. Povíдали jsme si nejen o původních obyvatelích a o Jaroslavu Ježkovi, který sem jezdíval k babičce na prázdniny, ale i kde byly dříve hospody, obchody, řezník či kovář a kdo byli místní starostové. Vyprávěli jsme si i pověsti, které sepsal Václav Horyna. Nezapomněli jsme ani na slavení poutí. Cestou se k nám přidávali dospělí s dalšími dětmi, až nás nakonec bylo 32! Došli jsme až na hřbitov ke hrobu rodáka kronikáře pana Sýkory, kterému by bylo právě sto let. Tam nás trochu vylekala a nakonec rozesmála děvčata, která právě četla Divou Báru, a tak se, jak samozřejmě správně tušíte, oblékla do bílých hábitů. Nakonec jsme se neradi rozcházel. A když už vám píš, tak děti by chtěly dělat vítání jara. Půjčila jsem si Plickův Český rok, ale kdyby někde někdo už podobnou akci dělal, tak bych se ráda přiučila, jak na to. Mám v dopise asi chyby a není to zarovnané atd. Stále se s tou technikou potýkám. Ale dopis je napsán, co dodat. Srdečně zdravím Vás i paní Čejkovou.
Eva Hušková, Stará Voda u Chlumce nad Cidlinou*

Co k tomu dodat? Dopis svojí přirozenou lidskou upřímností vypovídá o tom, co všechno lze považovat za samozřejmé a co vše lze v knihovnách dělat, když se prostě „chce“.

Pro informaci dodávám, že Stará Voda má 118 obyvatel.

Někdy však pouhé chtění a dobrá vůle nestačí. Zejména když se jedná o peníze a bez nich bezbariérový přístup do knihovny nevybudujete. A ve velkém městě se přece jen všichni potřební dobrovolnou donáškovou službou obsloužit nedají. V úvahu také musíme vzít, že zejména dlouhodobě imobilní spoluobčané potřebují společenské kontakty a návštěva knihovny by měla být jednou z dostupných aktivit. Musím konstatovat, že pokud pomineme knihovny zcela neplánovaně a náhodně umístěné šikovně v přízemí, má Knihovna města Hradce Králové pouze 1 pobočku upravenou bezbariérově. V ostatních pobočkách je to jen otázka štěstí v šíři vstupních dveří či počtu a výšce schodů. V regionu na tom nejsme o moc lépe. Ani jedna z profesionalizovaných knihoven bezbariérový přístup nemá. A v malých neprofesionalizovaných knihovnách? Zapomeňte! Jakákoliv úprava knihovny je především otázkou finanční. Vždyť který zřizovatel si může dovolit investice do podobných úprav, pokud mu hoří kanalizace, hroutí se střecha kostela či cokoliv dalšího důležitého... (doplňte podle vlastních zkušeností)?

A co nějaký nový dotační titul? Hej, páni konšelé...!

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>